

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **M. B.**, zastoupený JUDr. Petrem Práglem, advokátem se sídlem Dlouhá 5, Ústí nad Labem, proti žalovanému: **Zastupitelstvo města Roudnice nad Labem**, se sídlem Karlovo náměstí 21, Roudnice nad Labem, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 10. 2007, č. j. 15 Ca 184/2007 - 129,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna advokáta JUDr. Petra Prágla **se určuje** částkou 4800 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou podle § 82 a násl. s. ř. s. se žalobce domáhal ochrany před nezákonnými zásahy žalovaného, které měly spočívat v bránění žalobci ve výkonu jeho práv podle § 16 odst. 2 písm. c) a f) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“). Tyto zásahy podle žalobce nastaly tím, že mu nebylo umožněno předkládat na zasedáních žalovaného k projednání vlastní návrhy v samostatné působnosti města Roudnice nad Labem; vyjadřovat se v rozpravě zasedání žalovaného před hlasováním o programu zasedání; a když byl přerušován při svých vyjádřeních na zasedání žalovaného. Žalobce důvod žaloby spatřoval v tom, že má jako občan obce podle § 16 odst. 2 písm. f) zákona o obcích právo požadovat, aby žalovaný projednal určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti obce, přičemž vyjádřil názor, že mu podle § 94 odst. 2 zákona o obcích přísluší právo

navrhovat projednání bodů v průběhu zasedání žalovaného, přičemž o jeho návrhu musí žalovaný rozhodnout hlasováním. Na 21. zasedání žalovaného konaném dne 26. 9. 2005 mu nebylo uděleno slovo, tudíž ani nemohl svůj návrh přednést. Rovněž mu bylo upřeno právo vyjadřovat svá stanoviska podle § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích v rozpravě zasedání žalovaného před hlasováním o jeho programu. Žalobce dále vytknul, že byl zkrácen na svém právu, zaručeném mu podle zmíněného ustanovení, když jeho vystoupení na témže zasedání žalovaného bylo přerušováno a nebylo mu umožněno je dokončit.

Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 21. 6. 2006, č. j. 15 Ca 220/2005 - 61, odmítl žalobu žalobce v té části, kterou brojil proti upření práva přímo předkládat vlastní návrhy na projednání věci v průběhu zasedání žalovaného a proti upření práva vyjadřovat se v rozpravě zasedání žalovaného před hlasováním o jeho programu. Soud k tomu uvedl, že z vyžádaných podkladů žalovaného zjistil, že již na 16. zasedání žalovaného ze dne 15. 12. 2004 zastupitelé vyjádřili názor, podle něhož žalobci nesvědčí právo navrhovat zařazení určité záležitosti na program jednání zastupitelstva. Žalobce se dozvěděl o jednání žalovaného, v němž spatřuje nezákonný zásah, dne 15. 12. 2004, což lze dovodit i z žaloby. Soud rovněž zjistil, že žalovaný v minulosti neumožnil žalobci vyjádřit své stanovisko k projednávanému programu zasedání zastupitelstva ještě před jeho schválením, což se stalo dne 15. 12. 2004 na 16. zasedání žalovaného, dále pak dne 14. 3. 2005 na 17. zasedání žalovaného a dne 7. 4. 2005 na 18. zasedání žalovaného. Žalobce se i v tomto případě prokazatelně dozvěděl o jednání žalovaného, v němž spatřoval nezákonný zásah, dne 15. 12. 2004. Soud proto podle § 84 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. žalobu pro opožděnost odmítl. Neztotožnil se s názorem žalobce, že se o jednání žalovaného týkající se porušení § 16 odst. 2 písm. c) a f) zákona o obcích dozvěděl až dne 26. 9. 2005, v průběhu 21. zasedání žalovaného. Soud vyhodnotil postup žalovaného na předchozích zasedáních nikoli jako dílčí jednání, která vždy započala a skončila s konáním jednotlivých zasedání, a která by případně mohla představovat jednotlivé nezákonné zásahy podléhající samostatnému posouzení, nýbrž jako jedno ve stále stejných aspektech projevující se jednání žalovaného vůči žalobci. Z toho důvodu žalobu v této části odmítl.

Soud shora uvedeným rozsudkem dále zamítl žalobu v té části, v níž žalobce brojil proti přerušování při svých vyjádřeních na zasedáních žalovaného. Soud v této souvislosti uvedl, že při žalobcově vystoupení na zasedání žalovaného dne 26. 9. 2005 nedošlo k žádnému porušení jeho práva, přičemž předsedající jednal v souladu se zákonem o obcích a jednacím řádem žalovaného. Zdůraznil, že podle § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích mají občané obce právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem, z čehož dovodil, že toto právo svědčí občanům jedině tehdy, pokud je vyjádření činěno k právě projednávané věci, tj. pokud má vyjádření nějakou věcnou souvztažnost k aktuálně projednávanému bodu programu zasedání. Soud ze zápisu z 21. veřejného zasedání žalovaného ze dne 26. 9. 2005 zjistil, že žalobci bylo udělováno slovo v průběhu zasedání žalovaného, přičemž byl opakovaně zastupiteli poučován, aby hovořil k právě projednávané věci, jinak mu bude odňato slovo. Pokud tomu tak bylo, žalobce nebyl ze strany zastupitelů přerušován. Slovo mu bylo odňato, pokud nehovořil k právě projednávané věci. Soud proto dospěl k závěru, že není důvodná námitka, že by žalobci nebylo umožněno vyjadřovat se průběžně a nerušeně při zasedáních žalovaného, pokud hovořil k právě projednávaným věcem.

Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 5. 9. 2007, č. j. 3 Aps 7/2006 - 103, kasační stížnost žalobce směřující proti zamítnutí jeho žaloby zamítl. Nejvyšší správní soud se ztotožnil se závěry krajského soudu, podle nichž má občan obce podle § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce svá stanoviska jedině tehdy, pokud tak činí k právě projednávané věci, tj. pokud má jeho stanovisko nějakou věcnou souvztažnost k aktuálně projednávanému bodu programu zasedání. Občané obce při realizaci tohoto práva

musí respektovat program zasedání. Jedině tehdy totiž může zastupitelstvo v dané věci a k danému bodu následně zaujmout kvalifikovaný názor. V opačném případě by vyjadřování věcně nesouvisejících stanovisek kohokoli z občanů při jakémkoli zasedání zastupitelstva obce a k jakémukoli bodu programu zasedání, mohlo tento orgán v jeho činnosti paralyzovat. Vzhledem k tomu, že krajský soud správně posoudil tuto právní otázku a náležitě se s ní vypořádal, Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost v tomto rozsahu zamítl.

Podle výše uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu nicméně krajský soud pochybil při posouzení právní otázky, zda zásahy do práv žalobce mají charakter trvajících, když započaly dne 15. 12. 2004, nebo zda se jedná o dílčí jednotlivý zásah, ke kterému došlo dne 26. 9. 2005. Nejvyšší správní soud proto zrušil napadené rozhodnutí krajského soudu v té části, v níž byla žaloba odmítnuta a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Podle Nejvyššího správního soudu totiž byly v žalobě namítnuty zásahy, ke kterým došlo na zcela konkrétním zasedání zastupitelstva dne 26. 9. 2005. Pokud jde o dřívější zásahy, jedná se o opakující se zásahy, které mají povahu jednotlivých zásahů samostatně napadnutelných žalobou a nikoli o zásahy a stav trvajících. Jednání žalovaného proto bylo třeba posuzovat ve smyslu § 82 odst. 1 s. ř. s. jako zcela samostatné a dílčí jednání, které vždy započalo a skončilo souběžně s konáním jednotlivých zasedání. Bylo tudíž na žalobci, který z nich napadne. Pokud se rozhodl napadnout zásahy, ke kterým došlo na zasedání žalovaného dne 26. 9. 2005, bylo třeba, aby se krajský soud s těmito námitkami vypořádal zcela konkrétně. Přesto Nejvyšší správní soud vyslovil právní názor, podle kterého občan obce není oprávněným subjektem k tomu, aby podle § 94 odst. 1 zákona o obcích disponoval právem předkládat návrhy k zařazení na pořad jednání připravovaného zasedání zastupitelstva. Toto právo podle téhož ustanovení mají jen zastupitelé, rada obce a výbory. Občan obce se proto může obrátit na oprávněnou osobou podle § 94 odst. 1 zákona o obcích se svým návrhem. Druhou možností je vystoupit v rámci rozpravy před hlasováním o programu zasedání zastupitelstva a přednést zde svůj návrh, případně vystoupit v té části zasedání zastupitelstva, která je vyhrazena pro iniciativy občanů. Pokud by si návrh osvojil někdo z přítomných osob s navrhovacím právem podle § 94 odst. 1 zákona o obcích, mohl by pak občanem přednesený požadavek navrhnout k zařazení na program zasedání. Nejvyšší správní soud však zdůraznil, že není povinností zastupitelstva takto přednesený návrh akceptovat, neboť o zařazení návrhů přednesených v průběhu zasedání zastupitelstva na program jednání rozhoduje samo zastupitelstvo. Nad to má každý občan obce právo vyjádřit své stanovisko ke všem projednávaným věcem na zasedání zastupitelstva, a to včetně programu zasedání zastupitelstva, neboť je projednáván jako jakákoliv jiná věc. Nejvyšší správní soud proto rozhodnutí krajského soudu v této části zrušil a věc mu, s vysloveným závazným právním názorem, vrátil k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ústí nad Labem v novém řízení, v němž byl podle § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán výše vyslovenými právními závěry Nejvyššího správního soudu, rozsudkem ze dne 31. 10. 2007, č. j. 15 Ca 184/2007 - 129, řízení o žalobě, po jejím věcném projednání, v části, kterou žalobce brojil proti upření práva vyjadřovat se v rozpravě zasedání žalovaného před hlasováním o programu zasedání žalovaného zastavil; a v části, ve které bylo brojeno proti upření práva žalobce přímo předkládat vlastní návrhy na projednání věci v průběhu zasedání žalovaného ať už v probíhajícím zasedání či v teprve připravovaném, zamítl.

V odůvodnění uvedeného rozhodnutí soud vyjádřil právní názor, že podle § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích má občan obce právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva svá stanoviska ke všem projednávaným věcem, tedy včetně programu zasedání zastupitelstva, který je projednáván jako jakákoliv jiná věc. Odkázal v této souvislosti na právní závěry obsažené v usnesení téhož soudu ze dne 29. 5. 2006, č. j. 15 Ca 164/2005 - 41, publikovaném pod č. 965/2006 Sb. NSS, podle nichž má občan (v tomto případě) kraje právo nejen vyjadřovat

se k projednávaným věcem zařazeným na program zasedání zastupitelstva, nýbrž že má i právo vyjádřit se k samotnému programu zasedání, a to ještě před jeho schválením. Občanovi obce svědčí toto právo za předpokladu, pokud svá stanoviska vyjadřuje k právě projednávané věci (tedy k programu zasedání), čili pokud má jeho stanovisko nějakou věcnou souvztažnost k aktuálně projednávané otázce. Žalovaný proto podle soudu pochybil, když žalobci na svých zasedáních konaných dne 15. 12. 2004, 14. 3. 2005 a 7. 4. 2005 neumožnil vyjádřit se k projednávanému programu ještě před jeho schválením, třebaže žalobce opakovaně předesílal, že ve svém vyjádření hodlá uplatnit požadavek, aby jeho věc byla zařazena na program jednání. Soud však doplnil, že počínaje 20. zasedáním žalovaného, tj. od 30. 6. 2005, občané obce se již mohou vyjadřovat k programu zasedání před jeho schválením, a to za předpokladu, že budou hovořit skutečně k navrhovanému programu. Soud tak uzavřel že změnou postoje žalovaného počínaje 20. zasedání ze dne 30. 6. 2005 až do dne rozhodnutí soudu, tvrzený nezákonný zásah vůči žalobci již netrvá, přičemž nic nenasvědčuje, že by hrozilo jeho opakování, což soud doložil odkazem na zápisy z jednotlivých zasedání žalovaného, které si opatřil až k datu 31. 10. 2007, kdy ve věci rozhodoval. Z toho důvodu soud řízení v této části podle § 86 s. ř. s. zastavil.

Ve shora uvedeném rozsudku dále soud, stran žalobní námitky, podle níž občanům obce svědčí právo přímo předkládat vlastní návrhy na zařazení určité věci k projednání do programu projednávaných záležitostí, uvedl že občanům obce toto právo nesvědčí, neboť podle § 94 odst. 1 zákona o obcích přísluší pouze subjektům v něm uvedeným. Soud odkázal na své právní závěry učiněné v rozsudku ze dne 31. 5. 2006, č. j. 15 Ca 36/2006 - 35 a rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2007, č. j. 3 Aps 6/2006 - 76. Občan obce má ovšem možnost obrátit se na oprávněnou osobu podle § 94 odst. 1 zákona o obcích se svým návrhem, přičemž ta je může navrhnout na program jednání zastupitelstva. Dále občan může sám vystoupit v rámci rozpravy před hlasováním o programu zasedání zastupitelstva a zde přednést svůj návrh, popř. vystoupit v té části zasedání zastupitelstva, která je vyhrazena pro iniciativy občanů. Pokud by si jeho návrh osvojil někdo z přítomných osob s navrhovacím právem podle § 94 odst. 1 zákona o obcích, pak by dotyčná oprávněná osoba mohla žalobcem přednesený požadavek rovněž legitimně navrhnout a zastupitelstvo by se tímto návrhem muselo zabývat, tj. rozhodnout, zda jej zařadí na pořad jednání či nikoliv. Není však povinností takto přednesený návrh akceptovat, neboť o zařazení návrhů přednesených v průběhu zasedání zastupitelstva na program jednání podle § 94 odst. 2 zákona o obcích rozhoduje zastupitelstvo. Žalovaný se nedopustil žádného nezákonného zásahu, když žalobci na zasedáních zastupitelstva neumožnil přímo předkládat vlastní návrhy na zařazení určité věci k projednání do programu projednávaných záležitostí. Proto soud žalobu v této části jako nedůvodnou zamítl.

Ve včasné kasační stížnosti, doplněné dne 15. 1. 2008, žalobce (dále též „stěžovatel“) namítl nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu. Stěžovatel uvedl, že se soud vypořádával s jiným návrhem, než který mu v žalobě předložil. Nad to dodal, že právní posouzení učiněné krajským soudem je v rozporu s předchozím právním názorem vyjádřeným ve zrušovacím rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 9. 2007, č. j. 3 Aps 7/2006 - 103, když pomíjí stěžovatelem předložený zápis ze zasedání žalovaného ze dne 6. 9. 2007. Občanům obce je nadále znemožňováno předkládat návrhy v rozpravě k programu zasedání. S ohledem na tyto skutečnosti proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 10. 2007, č. j. 15 Ca 184/2007 - 129, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se zcela ztotožňuje se závěry krajského soudu. Oba jeho výroky plně pokrývají žalobní petit nebránit stěžovateli ve výkonu práva podle § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích a nebránit žalobci ve výkonu práva zakotveného v § 16 odst. 2 písm. f) téhož zákona. Tvrzený zásah u žalovaného netrvá

a nic nenasvědčuje hrozbě jeho opakování. Požadavek na projednání vlastní záležitosti může občan obce vznést i v jiné části zasedání, než pouze v rámci rozpravy před hlasováním o programu zasedání (tj. v části zasedání vyhrazené pro iniciativy občanů). Na zasedání dne 6. 9. 2007 bylo zastupitelstvo seznámeno se vznesenými podněty, návrhy však nebyly zařazeny na program jednání, neboť takové oprávnění občanům obce nenasvědčí. Podané podněty byly vyřízeny tím, že zastupitelstvo se usneslo, že žádný z podaných podnětů nebude projednávat. Podle žalovaného je tento postup v souladu s právním názorem Nejvyššího správního soudu vyjádřeném v jeho rozsudku ze dne 19. 7. 2007, č. j. 3 Aps 6/2006 - 76. Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Kasační stížnost je podle §102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody odpovídající § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) s. ř. s. Jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel předně uvádí důvod kasační stížnosti odpovídající § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., podle kterého lze podat kasační stížnost z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Tuto námitku stěžovatel spatřuje ve skutečnosti, že soud rozhodoval o jiném návrhu, než který byl stěžovatelem uplatněn v žalobě, pročez je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné.

Nejvyšší správní soud tuto námitku neshledává důvodnou. Z rozhodnutí krajského soudu je zcela zřejmé jakými úvahami byl veden při vyslovení právního názoru a k jakým celkovým právním závěrům dospěl. Stěžovatel se v petitu žaloby domáhal, aby mu žalovaný „*nebránil ve výkonu jeho práva zakotveného v § 16 odst. 2 písm. c) a f) zákona o obcích a umožnil mu navrhnout na zasedáních žalovaného k projednání vlastní záležitosti a umožnil mu přiměřeně se na těchto zasedáních vyjadřovat k projednávaným věcem.*“ Podle Nejvyššího správního soudu krajský soud nijak v řízení nepochybil, se žalobou se vypořádal řádně a správně, přičemž jeho rozsudek odpovídá podané žalobě a jejímu petitu. Pokud chtěl stěžovatel něco jiného, resp. dalšího, měl to výslovně uvést v žalobě, neboť od soudu ve správním soudnictví, které je ovládáno dispoziční zásadou, nelze očekávat a spravedlivě požadovat, aby sám posuzoval a rozhodoval podle toho, co měl účastník patrně na mysli a čeho se pravděpodobně chtěl domáhat. Stěžovatel v žalobě zcela jednoznačně namítal, že mu nebylo umožněno předkládat na zasedáních žalovaného k projednání vlastní návrhy v samostatné působnosti města Roudnice nad Labem; vyjadřovat se v rozpravě zasedání žalovaného před hlasováním o programu zasedání; a že byl přerušován při svých vyjádřeních na zasedání žalovaného. Jak plyne z rozsudků Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 6. 2006, č. j. 15 Ca 220/2005 - 61 a ze dne 31. 10. 2007, č. j. 15 Ca 184/2007 - 129, soud se s žalobou náležitě vypořádal. Nad to je třeba uvést, že stěžovatel v kasační stížnosti přesně a konkrétně neuvádí, čeho se tedy podle svých slov skutečně domáhal, což nemůže nahradit ani zvýrazněná věta rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 9. 2007, č. j. 3 Aps 7/2006 - 103. Nejvyšší správní soud proto neshledal kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelným.

Stěžovatel dále namítl vady odpovídající § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení lze podat kasační stížnost z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikována nesprávná právní norma, popřípadě je aplikována správná právní norma, která je však nesprávně vyložena. Podle stěžovatele je tento důvod dán, neboť má,

jako občan obce, právo předkládat návrhy na zařazení určité věci k projednání do programu projednávaných záležitostí zastupitelstva obce.

Ani tuto stížnostní námitku neshledává Nejvyšší správní soud důvodnou. Jak je zcela výslovně uvedeno již v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 9. 2007, č. j. 3 Aps 7/2006 - 103, dostupném na www.nssoud.cz, není občan obce oprávněným subjektem k tomu, aby mu podle § 94 odst. 1 zákona o obcích svědčilo právo předkládat návrhy k zařazení na pořad jednání připravovaného zasedání zastupitelstva. Toto právo podle téhož ustanovení mají jen zastupitelé, rada obce a výbory. Občan obce se proto může obrátit na oprávněnou osobu podle § 94 odst. 1 zákona o obcích se svým návrhem. Druhou možností je vystoupit v rámci rozpravy před hlasováním o programu zasedání zastupitelstva a přednést zde svůj návrh, případně vystoupit v té části zasedání zastupitelstva, která je vyhrazena pro iniciativy občanů. Pokud by si návrh osvojil někdo z přítomných osob s navrhovacím právem podle § 94 odst. 1 zákona o obcích, mohl by pak stěžovatelem přednesený požadavek navrhnout k zařazení na program zasedání. Nejvyšší správní soud však zdůrazňuje, že není povinností zastupitelstva takto přednesený návrh akceptovat, neboť o zařazení návrhů přednesených v průběhu zasedání zastupitelstva na program jednání rozhoduje samo zastupitelstvo. Tímto právním názorem byl posléze vázán krajský soud v novém řízení vedeném pod sp. zn. 15 Ca 184/2007. Krajský soud pak zcela správně a příhodně uvedl, že občanům obce nesvědčí právo přímo předkládat vlastní návrhy na zařazení určité věci k projednání v průběhu zasedání žalovaného, ať už v probíhající zasedání zastupitelstva či v teprve připravovaném. Podle Nejvyššího správního soudu krajský soud rovněž správně dodal, že občan obce, za situace, kdy nemůže úspěšně přímo předkládat návrhy k zařazení na pořad jednání zasedání zastupitelstva, neboť není oprávněným subjektem podle § 94 odst. 1 zákona o obcích, má možnost obrátit se osobu oprávněnou podle tohoto ustanovení s tím, aby navrhla jeho věc na program jednání zastupitelstva. Druhou možností, kterou má občan obce za situace, kdy sám nemůže tvořit program jednání zastupitelstva podáváním návrhů na jejich projednání, je vystoupit a přednést svůj návrh v rámci rozpravy před hlasováním o programu zasedání zastupitelstva nebo vystoupit v té části zasedání zastupitelstva, která je vyhrazena pro iniciativy občanů. Pokud by si jeho návrh osvojil někdo z přítomných osob s navrhovacím právem podle § 94 odst. 1 zákona o obcích, pak by mohla dotyčná osoba přednesený požadavek legitimně navrhnout, přičemž zastupitelstvo by se tímto návrhem muselo zabývat, tj. rozhodnout, zda jej na pořad jednání zařadí či nikoliv. Nejvyšší správní soud v daném ohledu zdůrazňuje, že z ustanovení § 16 odst. 2 písm. f) a ani § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích nevyplývá právo stěžovatele, jako občana obce, podávat návrhy na zařazení jeho věci jako dalšího bodu programu zasedání zastupitelstva, a to i tehdy, pokud by byl takový požadavek vznesen v rámci projednávání a schvalování programu zasedání, neboť navrhovat zařazení dalších bodů na program zasedání přísluší toliko subjektům vyjmenovaným v § 94 odst. 1 zákona o obcích. Skutečnost, že občan obce (stěžovatel) má podle § 16 odst. 2 písm. f) zákona o obcích právo požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti neznamená, že jeho věc nutně musela být zařazena na program jednání žalovaného, pokud stěžovatel takový požadavek vznesl a uplatnil. Nejvyšší správní soud rovněž pro větší přehlednost odkazuje na právní závěry učiněné v jeho rozsudku ze dne 19. 7. 2007, č. j. 3 Aps 6/2006 - 76, dostupném na www.nssoud.cz, podle nichž na projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce zásadně není právní nárok. Podle tohoto právního závěru je na zastupitelstvu obce, v případě, kdy je vznesen požadavek podle § 16 odst. 2 písm. f) zákona o obcích, zda vyjádří vůli se jím zabývat a pak teprve je možné jeho zařazení na program jednání zasedání zastupitelstva.

Poslední námitkou stěžovatele je důvod odpovídající § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., podle kterého lze podat kasační stížnost z důvodu nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení. Stěžovatel v kasační stížnosti tvrdí, že krajský soud pochybil, když řízení o žalobě v její části, kde brojil proti upření jeho práva vyjadřovat se v rozpravě zasedání žalovaného před hlasováním o programu zasedání, zastavil.

Podle Nejvyššího správního soudu krajský soud postupoval v intencích § 86 s. ř. s. a správně řízení zastavil, když zjistil, že ke dni jeho rozhodnutí namítнутý zásah ani netrvá a ani nehrozí jeho opakování. Podle soudu se sice žalovaný v minulosti dopustil nezákonného zásahu, a to při zasedáních zastupitelstva ze dne 15. 12. 2004, 14. 3. 2005 a 7. 4. 2005, kdy žalobci neumožnil vyjádřit se k projednávanému programu ještě před jeho schválením, nicméně na zasedání žalovaného dne 30. 6. 2005 žalovaný vyslovil, že občanovi svědčí právo vyjadřovat se k programu zasedání před jeho schválením, a to za předpokladu, že bude skutečně hovořit k navrhovanému programu. Stěžovatel v kasační stížnosti argumentuje hrozbou opakování nezákonného zásahu, což doložil odkazem na zasedání žalovaného ze dne 6. 9. 2007. Nejvyšší správní soud nicméně uvádí, že stěžovatel v kasační stížnosti konkrétně neuvedl, zda byl jednání inkriminovaného dne osobně přítomen a zda tvrzený zásah směřoval proti němu, či nikoli. Podle Nejvyššího správního soudu může podat žalobu na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 a násl. s. ř. s. jen ten, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem. V kasační stížnosti proto nelze úspěšně argumentovat neurčitými vyjádřeními, že *nebezpečí opakování zásahu je evidentní, neboť žalovaný na tomto relativně recentním zasedání* (6. 9. 2007 – pozn. soudu) *znovu znemožnil občanům předkládat jejich návrhy v rozpravě k programu zasedání*. Podstatou uplatnění práva podle § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích je, že občan může vyjadřovat svá stanoviska ke všem projednávaným věcem, tedy i k návrhu programu před jeho schválením, nicméně jeho vyjádření musí mít věcnou souvztažnost k aktuálně projednávaným bodům programu zasedání. Nejvyšší správní soud shodně jako krajský soud zastává názor, podle něž má každý občan obce právo vyjádřit své stanovisko ke všem projednávaným věcem na zasedání zastupitelstva, a to včetně programu zasedání zastupitelstva, neboť je projednáván jako jakákoli jiná věc. Tytéž právní závěry obsahuje, byť ve vztahu k programu jednání zastupitelstva kraje, usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29. 5. 2006, č. j. 15 Ca 164/2005 - 41, publikované pod č. 965/2006 Sb. NSS, podle nichž *občan kraje má nejen právo vyjadřovat se k projednávaným věcem zařazeným na program zasedání zastupitelstva, nýbrž má i právo vyjádřit se k samotnému programu zasedání zastupitelstva, a to ještě před jeho schválením*. Je zřejmé, že krajský soud postupoval ve smyslu této judikatury a správně ji aplikoval i na případ zastupitelstev obcí. Toto právo však neznamená, že by občan obce byl oprávněn závazným způsobem navrhopvat zařazení nových bodů k projednání. V rozpravě k programu zasedání tudíž může občan vyjádřit svá stanoviska k tomuto programu. Rovněž může, ovšem již bez nároku, že jeho požadavku bude skutečně vyhověno, přednést svůj návrh na zařazení jeho věci na program jednání. Jeho návrh, k tomu aby byl skutečně zařazen jako bod programu, by nicméně nejprve musel být akceptován osobou podle § 94 odst. 1 zákona o obcích, posléze schválen podle § 94 odst. 2 téhož zákona, přičemž není zákonnou povinností oprávněného subjektu podle § 94 odst. 1 zákona o obcích takový návrh vznést a ani není povinností zastupitelstva jej přijmout a zařadit na program jednání. Nejvyšší správní soud proto neshledal tuto stížností námitku důvodnou. Krajský soud postupoval v souladu se zákonem a zjištěným skutkovým stavem ke dni svého rozhodnutí, a proto jeho rozhodnutí o zastavení řízení o žalobě není nezákonné.

Nejvyšší správní soud dospěl ze všech shora uvedených důvodů k závěru, že důvody kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) s. ř. s. nejsou dány, a proto kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřisluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žalobce žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Stěžovateli byl pro řízení o kasační stížnosti soudem ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta podle § 7, § 9 odst. 3 písm. f) na základě provedených úkonů právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb.,

ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) částkou 4200 Kč za dva úkony právní služby po 2100 Kč spočívající v první poradě s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a v doplnění kasační stížnosti ze dne 15. 1. 2008 a dále 2 x 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Soud neposoudil sdělení advokáta ze dne 8. 2. 2008 ohledně toho, že není plátcem DPH jako písemné podání soudu týkající se věci samé, které by představovalo další úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Celkem tedy odměna advokáta činí 4800 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. dubna 2008

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu